

Politica Agricolă Comună și euro-miturile românești

Descriere imagine:
Teren arat

Politica Agricolă Comună (PAC) este o componentă esențială în sistemul instituțional al Uniunii Europene. Obiectivele principale ale PAC, stabilite prin articolul 39 din Tratatul de la Roma, sunt: creșterea productivității, garantarea unui nivel de viață echitabil populației din agricultură, stabilizarea prețurilor, garantarea securității aprovizionării, la prețuri raționale.

Politica Agricolă Comună s-a edificat în anii '70, în perioada în care Europa era deficitară în majoritatea produselor agro-alimentare. Mecanismele s-au perfecționat continuu, pentru împlinirea obiectivelor prevăzute în Tratatul de la Roma.

În acest scop, s-a constituit un sistem complex de reguli și mecanisme care reglementează producția, procesarea și comerțul cu produse agricole. Aproximativ 90% din producția agricolă din statele membre ale Uniunii Europene este reglementată prin directive, decizii și prin măsuri ale organizațiilor comune de piață.

Principiile PAC

PAC se bazează pe următoarele principii:

- ? circulația liberă a produselor agricole pe piața unică, cu prețuri comunitare, unice;
- ? preferința comunitară: aprovizionarea pieței, în primul rând, din producție proprie, ceea ce presupune prot

ectia fata de importurile la preturi mai mici si stimularea exporturilor prin subventii;
? solidaritate financiara: acoperirea în comun a costurilor acestei politici, prin taxe, prin intermediul bug
etului comunitar si prin redistribuire.

Aceasta politica a contribuit pozitiv la cresterea economica si a reusit sa asigure aprovizionarea
consumatorului european cu o gama larga de produse alimentare, calitative si la preturi acceptabile.

Pana la jumatatea decadei anilor '90, PAC a fost cea mai importanta componenta a UE, din punctul de
vedere al bugetului, iar UE a devenit primul importator si al doilea exportator de produse agricole, la
nivel mondial.

Productia excedentara si reforma PAC

Treptat, Comunitatea Europeana a trecut de la situatia deficitara, la productia excedentara de produse
agricole. Cantitati imense de unt, lapte si vin trebuiau distruse, pentru a nu se întâlni situatia interna cu ce
a externa. Au aparut tensiuni în relatiile cu diferite tari, inclusiv cu SUA, mai ales datorita efectelor pe c
are le aveau exporturile subventionate ale UE în pretul mondial al produselor agricole.

Datorita reactiei internationale, costurile acestei politici au ajuns sa fie inacceptabile si la sfârșitul anilor '
80 exista deja un acord generalizat pentru o reforma a PAC. În iunie 1992, Consiliul Ministrilor de A
gricultura ai UE a adoptat formal reforma radicala a PAC. Aceasta reforma consta în mai multe masuri, d
intre care sunt foarte importante, mai ales, alinierea preturilor produselor agricole de baza si ale carni
de vita, la cele ale pietei mondiale.

Pentru a se evita falimentul fermierilor, acestora li se acorda, în functie de performante, plati c
ompensatorii pentru reducerea preturilor. În cazul cerealelor, plata compensatiilor a fost conexasa si cu i
ntroducerea unor prime pentru restrângerea productiei, prin retragerea unor suprafete din circuitul a
gricol. În sectorul carni de vita, platile primelor compensatorii au fost stabilite diferentiat, pe regiuni si c
orelat cu anumite densitati de pastorit maxim pe hectar. Se platesc prime suplimentare când aceasta d
ensitate este mai mica de 1,4 vite pe hectar. Acest sistem s-a dovedit eficace în controlul s
upraproductiei si în protectia mediului.

Reformele radicale au fost impuse si de obligatiile asumate prin Acordul General pentru Tarife Vamale
si Comert (GATT - General Agreement on Tarrifs and Trade). Obiectivul acestui Acord International,
semnat de catre 123 de tari (peste 90% din comertul mondial) îl constituie eliminarea barierelor în calea c
himburilor economice dintre tarile membre. Dupa sase cicluri de negocieri pe tema reducerii taxelor
vamale, la mijlocul anilor ?80, s-a cazut de acord si asupra suprimarii barierelor netarifare.

Din anul 1995, GATT a fost înlocuit cu Organizatia Mondiala a Comertului (OMC), însărcinata sa tr
ateze toate chestiunile comerciale, noua denumire a organizatiei sugerând, în mod evident, pe
rmanentizarea dialogului pe aceasta tema, justificata de globalizarea si mondializarea economiei.
Acordurile, cu caracter reciproc, cereau o reducere substantiala a ajutorului intern acordat agriculturii
si o reducere a cheltuielilor bugetare destinate subventiei exporturilor.

Masura de reducere a sumelor destinate agriculturii comunitare s-a impus si din motivul ca situatia e

conomica din UE s-a schimbat mult în ultimele decenii, reducându-se contributia agriculturii la PIB, cât si ponderea populatiei ocupate în aceasta ramura.

Euro-mituri

Perioada ce urmeaza va fi extrem de importanta pentru tranzitia agriculturii si a mediului rural din România, având în vedere schimbarile profunde care ar trebui sa aiba loc. Tara noastra pregateste Planul National de Dezvoltare Rurala (PNDR), care urmeaza sa fie transmis Comisiei Europene (în martie

- aprilie 2007) si aprobat în circa trei luni de la transmitere. Este important ca pâna la definitivarea si aprobarea PNDR, fermierii sa nu se lase influentati de tot felul de euro-mituri, care circula mai repede decât informatiile corecte.

Unul din aceste euro-mituri consta în credinta ca "fermele de subzistenta vor disparea în primii doi ani?". Este adevărat si trebuie înțeles si cunoscut ca PAC nu este destinata gospodariilor de subzistenta, care produc doar pentru consumul propriu, ci fermelor care produc pentru piata. Dar, în acelasi timp, trebuie stiut ca PAC are prevazute subventii pentru ca fermele de semi-subzistenta, care produc atât pentru consum propriu, cât si pentru vânzare, sa devina viabile.

Un alt euro-mit are la baza credinta ca "Uniunea Europeana va transforma milioane de agricultori in soferi". În realitate, PAC nu contine limitari ale numarului de persoane care pot munci în domeniul agricol. În schimb, este posibila si normala scaderea continua a numarului de oameni angajati în agricultura, pentru rentabilizarea sectorului, pe masura ce se va extinde mecanizarea si automatizarea proceselor de munca. Ritmul de reducere a populatiei ocupate în agricultura va depinde în mare masura de politica agricola a fiecărei tari.

Cu referire la zootehnie, anumite grupuri interesate, sprijinite de pseudo-specialisti ignoranti, au raspândit euro-mitul conform caruia "în UE animalele o vor duce mai bine ca oamenii?". În realitate, PAC își propune sa sprijine numai fermele care fac dovada ca asigura bunastarea animalelor, deoarece numai animalele în conditia de bunastare deplina pot exprima integral potentialul biologic productiv, caracteristic raselor perfectionate.

Multe euro-mituri deriva din necunoasterea regulilor de biosecuritate a fermelor si a masurilor ce trebuie aplicate pentru diminuarea riscurilor privind calitatea si siguranta produselor alimentare de origine animala. Asa, de exemplu, circula euro-mitul, conform caruia "UE ne cere ca animalele sa poarte cercei si pasapoarte, ca si oamenii?". În realitate, este vorba de transpunerea în practica a conceptului de trasabilitate a animalelor si a produselor de origine animala.

Cu alte cuvinte, în conditiile globalizarii economiei mondiale si a circulatiei aproape nelimitate a animalelor si a produselor, este obligatorie individualizarea, printr-un cod numeric pentru fiecare individ (prin crotalii, cip-uri sau altfel) si monitorizarea circulatiei fiecarui animal si a produselor, pentru ca, în cazul în care se stabileste, dupa sacrificarea si vânzarea carnii, ca în ferma de origine a animalelor a evoluat boala vacii nebune sau alte boli cronice, care scapa diagnosticului înainte de sacrificare, sa se poata fi stabilit cu precizie unde se afla produsele derivate si sa poata fi retrase din vânzare.

Tot din considerente de siguranta alimentara, sunt stabilite si celelalte masuri de individualizare a animalelor, inclusiv pasapoartele.

Articol publicat în revista Ferma nr. 1(45)/2007

Mihai Decun